

Naam: W.S. Karperien
Datum: 16 juni 2020
Team/teamonderdeel: Control en Audit
Telefoonnummer:

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Hoofdgave
Portefeuillehouder

Voorjaarsrapportage 2020
Hoofdtakveld **Bestuur en ondersteuning**
A.L. Langius

Samenvatting raadsvoorstel

Met de voorjaarsrapportage legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering van de programmabegroting 2020. Daarmee wordt de raad in staat gesteld zijn controlerende taak uit te voeren op basis van de financiële kaders die zijn gesteld in de programmabegroting 2020. Deze rapportage gaat over de eerste vier maanden van 2020 met een doorkijk naar het einde van het jaar en biedt de mogelijkheid om bij te sturen. Deze voorjaarsrapportage is bijzonder vanwege de uitbraak van het coronavirus en de daaropvolgende coronacrisis. In deze rapportage gaan we vooral in op het effect daarvan op de gemeentefinanciën. De voorjaarsrapportage leidt tot een bijstelling van het begrotingssaldo 2020 met 5,57 miljoen euro nadelig.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van de voorjaarsrapportage 2020.
2. De begroting 2020 op basis van de voorjaarsrapportage 2020 te wijzigen volgens onderstaande tabel:

Hoofdtakveld	Begroting voor VJR	Wijziging		Begroting na VJR
Lasten	2020	2020	N/V	2020
0 Bestuur en ondersteuning	36.356	1.444	N	37.799
1 Veiligheid	7.079	106	N	7.185
2 Verkeer en vervoer	12.540	-535	V	12.005
3 Economie	10.565	-436	V	10.130
4 Onderwijs	7.605	4.092	N	11.698
5 Sport, cultuur en recreatie	16.423	-653	V	15.770
6 Sociaal domein	160.647	11.941	N	172.588
7 Volksgezondheid en milieu	21.210	832	N	22.042
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	9.608	255	N	9.863
Totaal lasten	282.033	17.047	N	299.079

Hoofdtakveld	Begroting voor VJR	Wijziging		Begroting na VJR
Baten	2020	2020	N/V	2020
0 Bestuur en ondersteuning	-207.349	-677	V	-208.026
1 Veiligheid	-45	-	N	-45
2 Verkeer en vervoer	-780	-8	V	-787
3 Economie	-8.763	800	N	-7.963
4 Onderwijs	-559	-4.374	V	-4.933
5 Sport, cultuur en recreatie	-210	-25	V	-236
6 Sociaal domein	-40.876	-6.167	V	-47.043
7 Volksgezondheid en milieu	-19.850	-496	V	-20.346
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	-7.519	-300	V	-7.819
Totaal baten	-285.952	-11.247	V	-297.199

Totaal saldo van baten en lasten	-3.920	5.800	N	1.881
---	---------------	--------------	----------	--------------

Reserves	Begroting voor VJR	Wijziging		Begroting na VJR
	2020	2020	N/V	2020
Stortingen reserves	7.570	4.742	N	12.312
Onttrekkingen reserves	-4.694	-4.975	V	-9.669
Totaal reserves	2.877	-233	V	2.643

Begrotingssaldo na bestemming	-1.043	5.567	N	4.524
--------------------------------------	---------------	--------------	----------	--------------

Bedragen * 1.000 euro

- De beschikbare middelen voor het programma Optimalisatie Almelo te behouden tot en met 31 december 2020.
- Kennis te nemen van het voornemen van het college om de gemeente aan te melden voor de VNG Visitatiecommissie financiële beheersbaarheid sociaal domein.

Inleiding

Sinds het begrotingsjaar 2019 wordt de raad op 3 momenten in het jaar geïnformeerd over de uitvoering van de programmabegroting. Dit gebeurt in de voorjaarsrapportage (na 4 maanden), de najaarsrapportage (na 8 maanden) en de slotrapportage (na 11 maanden). Het verzamelbesluit is met ingang van 2019 geïntegreerd in de tussentijdse rapportages. Op basis van de tussentijdse rapportages krijgt de raad via een raadsvoorstel de gelegenheid om bij te sturen en de begroting 2020 aan te passen.

De voorliggende voorjaarsrapportage geeft inzicht in de financiële afwijkingen ten opzichte van de (basis-)begroting met daarbij een korte toelichting.

Effect coronacrisis

De coronacrisis raakt ook de gemeentefinanciën. De opbrengsten van belastingen, heffingen en leges zullen waarschijnlijk dalen. En mogelijk zullen de zorguitgaven en uitgaven voor de inkomensregelingen stijgen. Hoe hard de gemeentefinanciën zullen worden geraakt is afhankelijk van de duur van de crisis, compensatie en steun door Rijk en provincie en beleidsmatige keuzes. Maar één ding is zeker; er is veel onzekerheid. Het is te vroeg om een exacte inschatting te maken van het effect op de gemeentefinanciën. In deze voorjaarsrapportage maken we een eerste aanzet om het inzicht te verschaffen. Soms onderbouwd met cijfers en euro's, maar vaak ook in woorden. Wij verwachten dat

bij het opstellen van de najaarsrapportage meer bekend is over het verloop van de crisis en wat dit financieel voor de gemeente zal betekenen. In deze voorjaarsrapportage zal daarom geen actualisatie worden gegeven van de taakstellingen. Daarvoor zijn de gevolgen van de coronacrisis te onzeker. Bij de najaarsrapportage hebben we meer zicht op realisatie van de taakstellingen.

Grip op het sociaal domein

De financiële beheersbaarheid van het sociaal domein is voor veel gemeente een uitdaging, ook voor Almelo. Het college heeft daarom besloten de gemeente aan te melden voor de VNG Visitatiecommissie financiële beheersbaarheid sociaal domein. De leden van de Visitatiecommissie zijn onafhankelijk en kunnen met een open en frisse blik vanuit hun inhoudelijk expertise vanzelfsprekendheden binnen de gemeente ter discussie stellen. De commissie treedt slechts adviserend op: de gemeente blijft verantwoordelijk voor de beheersbaarheid van de financiën. Het eindproduct betreft een adviesrapport.

Aanmelden betekent niet per definitie dat de Visitatiecommissie in Almelo komt. Er zijn namelijk meer aanmeldingen dan dat er visitaties kunnen plaatsvinden. De commissie kijkt daarom naar de relevantie van de onderzoeksvraag van de gemeente en of daarin de specifieke situatie van de gemeente terugkomt. Bovendien proberen ze bij de visitaties rekening te houden met een regionaal goede spreiding.

Integrale delen van het adviesrapport zullen ook worden gedeeld met een brede klankbordgroep, bestaande uit een afvaardiging van de VNG, twee gemeenten en de ministeries van BZK, VWS, SZW en JenV. Zo kunnen overkoepelende vraagstukken worden gebruikt voor lering op een hoger abstractieniveau.

Beoogd effect

De voorjaarsrapportage biedt inzicht in de uitvoering van de begroting 2020 en biedt de gelegenheid om bij te sturen.

Argumenten voor

1.1 Dit is conform de financiële verordening en het raadsbesluit van 29 januari 2019.

De financiële verordening gemeente Almelo 2017 schrijft voor dat het college de raad over de realisatie van de programmabegroting informeert, door middel van één of meerdere tussentijdse rapportages. De frequentie van de tussentijds rapportages wordt vastgesteld bij raadsbesluit. Op 29 januari 2019 heeft de raad besloten tot een drietal tussentijdse rapportages per jaar. De voorjaarsrapportage is hiervan de eerste.

1.2 De voorjaarsrapportage geeft een financiële tussenstand van de begroting 2020.

Deze voorjaarsrapportage geeft informatie over de financiële stand van zaken in relatie tot de uitvoering van de programmabegroting 2020.

2.1 De voorjaarsrapportage 2020 geeft de raad de mogelijkheid om bij te sturen.

Deze rapportage over de eerste vier maanden van 2020 geeft een doorkijk naar het einde van het jaar en biedt de raad de mogelijkheid om daar waar dat nodig is bij te sturen.

2.2 De raad autoriseert de baten en lasten op hoofdtaakveldniveau.

In artikel 3, lid 4 van de Financiële verordening gemeente Almelo 2017 is vastgelegd dat de raad op het niveau van de hoofdtaakvelden de baten en lasten vaststelt.

3.1 De raad is reeds over de verlening van de looptijd geïnformeerd.

Eind april is de raad met een raadsbrief (RAAD-6023) geïnformeerd over de gevolgen van de maatregelen vanwege de corona-richtlijnen voor het programma Optimalisatie Almelo. Het langer beschikbaar houden van de middelen is nodig om het programma en de daarmee samenhangende activiteiten op een goede manier af te kunnen afronden.

4.1 Een onafhankelijk onderzoek naar de financiële beheersbaarheid van het sociaal domein helpt om grip te krijgen, zodat de gemeente de ontwikkelingen beter kan voorspellen en waar noodzakelijk en gewenst kan bijsturen.

De leden van de Visitatiecommissie zijn onafhankelijk en kunnen met een open en frisse blik vanuit hun inhoudelijk expertise vanzelfsprekendheden binnen de gemeente ter discussie stellen. De commissie treedt slechts adviserend op: de gemeente blijft verantwoordelijk voor de beheersbaarheid van de financiën. De gemeente ontvangt als eindproduct een adviesrapport.

Kanttekeningen

- 1.1 *De taakstellingen zijn in de voorjaarsrapportage niet voorzien van een status.*
De coronacrisis raakt de gemeentefinanciën en daarmee zeer waarschijnlijk ook de invulling van de taakstellingen. Er is echter te veel onzekerheid om een exacte inschatting te kunnen maken.
- 1.2 *Er is veel onzekerheid over de gevolgen van de coronacrisis op de gemeentefinanciën.*
Wat de exacte gevolgen van de coronacrisis zullen zijn, is nu nog niet bekend. In deze voorjaarsrapportage maken we een eerste aanzet om het inzicht te verschaffen. We verwachten bij de najaarsrapportage een completer beeld te hebben van de effecten op de gemeentefinanciën.
- 4.1 *Aanmelden betekent niet per definitie dat de Visitatiecommissie in Almelo komt.*
Er is ambtelijk contact geweest met de projectleider die binnen de VNG verantwoordelijk is voor de visitaties. In dat gesprek is teruggegeven dat er meer aanmeldingen zijn dan dat er visitaties kunnen plaatsvinden. De commissie kijkt daarom naar de relevantie van de onderzoeksvraag van de gemeente en of daarin de specifieke situatie van de gemeente terug komt. Bovendien proberen ze bij de visitaties rekening te houden met een regionaal goede spreiding.

Alternatieven

- Gezien de onzekerheden door de coronacrisis geen voorjaarsrapportage aan te bieden.
- De taakstellingen wel voorzien van een status in de voorjaarsrapportage.
- Het project Optimalisatie Almelo niet te verlengen tot 31 december 2020.

Kosten, opbrengsten en dekking

Met het vaststellen van de voorjaarsrapportage komt het begrotingssaldo 2020 uit op 4,5 miljoen euro nadelig. De wijziging van de begroting 2020 in de tijd gezien ziet er als volgt uit:

Financieel perspectief (begrotingssaldo)	begroting 2020
Programmabegroting 2020	
Saldo na vastgestelde begroting 2020	-33 V
Begrotingswijzigingen	
Septemercirculaire 2019 gemeentefonds	-1.010 V
Totaal begrotingswijzigingen	-1.010 V
Saldo vóór voorjaarsrapportage	-1.043 V
Mutaties voorjaarsrapportage 2020	
Verzamelbesluit / financiële rechtmatigheid	0 V
Diverse bijstellingen	5.567 N
Totaal mutaties voorjaarsrapportage	5.567 N
Saldo na voorjaarsrapportage 2020	4.524 N

Bedragen * 1.000 euro

Vervolg

De raad ontvangt in 2020 ook een najaarsrapportage en een slotrapportage.

Bijlagen

Voorjaarsrapportage 2020 (INT-72371)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van;

Besluit:¹

Gedaan in de openbare vergadering van

de griffier,

de burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

A.J. Gerritsen

¹

De griffie plaatst hier de tekst van het raadsbesluit na de raadsbehandeling van het raadsvoorstel